

Työryhmämuistio MMM 2003:1

Kasvilajikeasioita käsittelevä työryhmä

Helsinki 2002

Maa- ja metsätalousministeriölle

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 19.4.2002 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää:

- 1) siemenkauppalain (728/2000) nojalla annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (115/2000) kasvilajikkeiden lajikeluettelosta muutostarpeet ja tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset ;
- 2) kasvinjalostajanoikeuksiin liittyvien toimintojen ja menettelyjen mahdolliset uudistamistarpeet ja tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset.

Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi 31.12.2002 mennessä.

Työryhmän puheenjohtajaksi ministeriö määräsi ylitarkastaja Kirsi Heinosen (MMM) sekä kutsui jäseniksi johtaja Arto Vuoren (Kasvinjalostajanoikeustoimisto), ylitarkastaja Kaarina Paavilaisen (KTTK), professori Pirjo Peltonen-Sainion (MTT), johtaja Arjo Kankaan (MTT), johtaja Antero Leinon (ETL), jalostusjohtaja Eero Nissilän (Boreal Kasvinjalostus Oy), asiamies Minna Oravuon (MTK), asiamies Martti Kinnarin (Siemenkauppiaitten Yhdistys ry) sekä sihteeriksi ylitarkastaja Marita Seppäsen (MMM).

Työryhmä jättää kunnioittaen yksimielisenä kantanaan oheisen raportin maa- ja metsätalousministeriölle.

Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2002

Kirsi Heinonen

Arto Vuori

Kaarina Paavilainen

Pirjo Peltonen-Sainio

Arjo Kangas

Antero Leino

Eero Nissilä

Minna Oravuo

Martti Kinnari

Marita Seppänen

KASVILAJIKESASIOITA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Sisällysluettelo

Johdanto.....	4
1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
1.1 EY:n viljelykasvien yleinen lajikeluettelo.....	4
1.2 Siemenkauppalaki.....	4
1.3 Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä	6
1.4 Kasvinjalostajanoikeus.....	7
2. Työryhmän ehdotukset kasvilajiketoiminnan kehittämiseksi	8
2.1 Lajikekokeet ja lajikeluettelo.....	8
2.2 Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä	9

Johdanto

Kasvinviljely Suomessa voi perustua ainoastaan Suomen ilmasto- ja kasvuoloihin soveltuvien kasvilajikkeiden viljelemiseen. Suomen kylvösiemenmarkkinat ovat niin pienet, että ulkomaisilla kasvinjalostajilla ei ole ollut mielenkiintoa jalostaa lajikkeita pelkästään Suomen olosuhteita varten. Tuontitavarana ei ole ollut saatavissa riittävästi Suomen oloihin sadonmuodostuksen, viljelyvarmuuden sekä käyttöarvon puolesta sopivien lajikkeiden siementä. Suomessa jalostetuilla lajikkeilla on myös tärkeä merkitys maamme kylvösiemenhuollon turvaamisessa ja huoltovarmuuden ylläpitämisessä.

Siemenalan toimintaohjelman loppuraportissa (Työryhmämuistio MMM 2002:4) on todettu, että kotimaisen kasvinjalostuksen toimintaedellytysten turvaaminen on ratkaisevaa Suomen kasvintuotannon säilymisen kannalta. Työryhmän mukaan on lisäksi huolehdittava siitä, että kasvintuotantoon on saatavilla eri käyttötarkoituksiin ja tuotantotapoihin soveltuvia lajikkeita.

1. Lainsäädäntö ja käytäntö

1.1 EY:n viljelykasvien yleinen lajikeluettelo

Neuvoston direktiivissä 2002/53/EY viljelykasvien yleisestä lajikeluettelosta säädetään lajikeluetteloille asetettavista vaatimuksista. Direktiivi koskee juurikas-, rehukasvi-, viljakasvi- ja perunalajikkeiden sekä öljy- ja kuitukasvilajikkeiden hyväksymistä sellaisten viljelykasvilajien yleiseen lajikeluetteluun, joiden siemeniä tai kasveja voidaan markkinoida. Yleinen lajikeluettelo laaditaan jäsenvaltioiden kansallisten luetteloiden perusteella.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että lajikkeiden hyväksyminen perustuu virallisten kokeiden tuloksiin, erityisesti viljelykokeisiin. Lajikkeen kuvauksessa tulee olla riittävä määrä ominaisuuksia. Virallisia kokeita voivat toteuttaa valtion viranomaiset, valtion valvonnassa toimivat julkis- tai yksityisoikeudelliset henkilöt tai valantehneet luonnolliset henkilöt sellaisten lisätehtävien osalta, jotka myös kuuluvat valtion valvontaan. Julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt tai valantehneet luonnolliset henkilöt eivät saa saada henkilökohtaista etua kokeiden suorittamisesta.

1.2 Siemenkauppalaki

Lajikeluetteluun hyväksyminen

Siemenkauppalain (728/2000) mukaan viljelykasvien lajikkeista pidetään lajikeluetteloä. Lajike hyväksytään lajikeluetteluun, jos se on selvästi erottuva, pysyvä ja riittävän yhtenäinen ja jos sillä on riittävä viljely- ja käyttöarvo. Lajikkeen hyväksymisestä päättää kasvinjalostajanoikeudesta annetussa laissa (789/1992) tarkoitettu kasvilajikelautakunta, joka julkaisee vuosittain luettelon hyväksymistään lajikkeista.

Lajikkeen hyväksyminen lajikeluetteloon on voimassa hyväksymisvuotta seuraavan kymmenennen kalenterivuoden loppuun. Hyväksyminen voidaan uudistaa, jos se on perusteltua lajikkeen viljelyn merkittävyyden vuoksi ja lajike täyttää edelleen erottuvuutta, pysyvyyttä ja yhtenäisyyttä koskevat edellytykset.

Kasvilajikelautakunnan on peruutettava lajikkeen hyväksyminen, jos tutkimuksin osoitetaan, että lajike ei ole enää erottuva, pysyvä tai riittävän yhtenäinen tai jos lajikkeen vastuuhenkilö tai henkilöt sitä pyytävät, paitsi jos lajikkeen ylläpito taataan. Lautakunta voi peruuttaa lajikkeen hyväksymisen, jos siemenkauppalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei noudateta tai hyväksymistä haettaessa tai tutkimusten aikana on annettu vääriä tietoja niistä seikoista, joiden perusteella hyväksyminen tehdään.

Lajike on poistettava lajikeluettelosta, jos sen hyväksyminen poistetaan tai kun hyväksymisen voimassaoloaika on päättynyt. Lajiketta saadaan kuitenkin markkinoida kahden vuoden ajan sen hyväksymisen voimassaoloajan jälkeen.

Tarkemmat säännökset lajikeluettelon hyväksymisen perusteista, hyväksymisen voimassaolosta ja peruuttamisesta, lajikkeen nimestä ja muista luetteloon merkittävistä tiedoista, lajikkeen ylläpidosta, lajiketta luetteloon hyväksyttäessä ja luettelosta poistettaessa noudatettavasta menettelystä sekä luettelon julkaisemisesta ja sen ylläpidosta on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (115/2000, muut. 59/2002).

Lajikkeen hyväksyminen kasvilajikeluetteloon perustuu lajikkeen virallisiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Sellaisista nurmi- ja rehuksvilajikkeista, joita ei ole tarkoitettu viljeltäväksi rehuksi, ei vaadita viljelyarvotutkimusta - talvehtimisominaisuuksia lukuun ottamatta.

Erottuvuus, pysyvyys ja yhtenäisyys (DUS-testi)

Lajiketta pidetään:

- erottuvana, jos voidaan yhden tai useamman lajikkeelle ominaisen tärkeän tuntomerkin perusteella selvästi erottaa muista saman kasvilajin lajikkeista.
- pysyvänä, jos sen lajikekuvauksen mukaiset olennaiset tuntomerkit ovat pysyviä ja muuttumattomia, kun lajiketta viljellään tai lisätään usean sukupolven ajan tai jalostajan tarkoittaman lisäsketjun loppuun asti.
- riittävän yhtenäisenä, jos sen kasvuston muodostavat kasvit ovat pääsääntöisesti tunnistettavia ja ulkoisten tuntomerkkien osalta keskenään samanlaisia.

Viralliset lajikekokeet

Virallisten lajikekokeiden tehtävänä on selvittää uusien peltokasvilajikkeiden viljelyarvo. Peltokasvien viralliset lajikekokeet järjestää Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT). Uusien lajikkeiden viljelyarvoa, viljelyvarmuutta, satoisuutta ja laatua selvitetään alustavissa ja virallisissa lajikekokeissa. Kasvinjalostaja tai lajikkeen omistaja ilmoittaa lajikkeen kokeisiin ja vastaa kokeista aiheutuvista kustannuksista. Lajikekokeet pyritään tekemään kunkin lajikkeen viljelyyn soveltuvalla alueella. Ne ovat käytännön viljelyä vastaavia kenttäkokeita. Kokeita on vuonna 2002 ollut kaikkiaan 21 koepaikalla.

Lajikkeen viljelyarvoa tai käyttöarvoa pidetään tyydyttävänä, jos lajike, sen viljelyominaisuudet tai siitä saatavan sadon käyttöominaisuudet kokonaisuudessaan arvostellen verrattaessa muihin lajikeluetteloon hyväksytyihin lajikkeisiin, olisi selvästi parannus lajikevalikoimaan. Jos jotkut

lajikkeen ominaisuudet ovat erinomaisia, voidaan heikot ominaisuudet jättää arvostelussa huomiotta.

Geenitekniikalla muunnetut lajikkeet

Geenitekniikkalain (377/1995) mukaisesti hyväksytyt, geneettisesti muunnetut lajikkeet on selvästi merkittävä sellaisiksi lajikeluettelossa. Geneettisesti muunnettuja lajikkeita markkinoivien tahojen on myös selvästi osoitettava myyntiluetteloissaan, että lajike on geneettisesti muunnettu.

Sertifioitava lajikkeet

Kasvintuotannon tarkastuskeskus (KTTK) saa sertifioida markkinoitavaksi nykysäännösten mukaan ainoastaan kansalliseen kasvilajikeluetteloon merkittyjen lajikkeiden kylvösiemeneriä ja kylvösiementä lajikkeista, joista on käytettävissä virallisten lajikekokeiden tulokset vähintään yhdeltä kasvukaudelta. Lajikeluettelosta poistetun lajikkeen kylvösiemeneriä saa sertifioida kahden luettelosta poistamista seuraavan vuoden aikana. Lajiketta markkinoitaessa on lisäksi ilmoitettava, onko lajikkeen soveltuvuus Suomen kasvuolosuhteisiin selvitetty.

Muihin EU:n jäsenvaltioihin markkinoitavaksi KTTK saa sen sijaan sertifioida vain EY:n lajikeluetteloon merkittyjen lajikkeiden kylvösiemeneriä. Lajikkeita, joita ei ole merkitty OECD:n kasvilajikeluetteloon ei voida vientiä varten varustaa OECD-lipukkeilla.

Lajikkeen omistajan tai edustajan pyynnöstä KTTK voi lajikkeen lisäystarkoitusta varten sertifioida kylvösiemenerän lajikkeesta, joka ei ole kasvilajikeluettelossa tai virallisissa lajikekokeissa olevista lajikkeista pidettävässä luettelossa. Tämä koskee myös jalostajan linja-aineistoa. Niiden lajien lajikkeista, joille tehdään DUS-testi, on oltava lajikekuvausasiakirja.

Maatiaislajikkeet

Maatiaislajikkeilla tarkoitetaan pitkään samalla tilalla tai alueella viljeltyä kantaa, joka ainakin suurimmaksi osaksi on muuta alkuperää kuin tieteellisesti jalostettua tunnettua vanhaa kauppalajiketta. Maatiaislajikkeiden kaltaisia muita alkuperäiskasvilajikkeita ovat vanhat kauppalajikkeet ja vanhojen kauppalajikkeiden muuttuneet kannat, joita ei saa markkinoida kuten maatiaislajikkeita, mutta jotka luetteloidaan maatiaislajikkeiden kaltaisesti.

KTTK tekee vähintään yhden kasvukauden mittaisen tutkimuksen, jossa selvitetään, että lajike eroaa ulkoisilta ominaisuuksiltaan muista saman lajin lajikkeista. Lajiketutkimuksen yhteydessä selvitetään mahdolliset lajikkeelle ominaiset seurannaislajit ja kirjataan lajikkeen tuntomerkit. Tutkimuksen jälkeen KTTK voi rekisteröidä lajikkeen ja hyväksyä markkinoitavaksi maatiaislajikkeiden kylvösiemeneriä.

1.3 Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä

Kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämisestä säädetään kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetussa laissa (869/1977, viim. muut. 126/1999). Sen mukaan myytävästä maatalouskasvien siementavarasta peritään valtiolle kasvinjalostusmaksua. Puutarhakasvien lisäysaineiston myynnistä maksua ei peritä. Arvioitua kasvinjalostusmaksukertymää vastaava määräraha on vuosittain varattava valtion talousarvioon. Määrärahasta myönnetään lajikkeiden jalostajille tukea

kasvinjalostustyön edistämiseksi määrä, joka vastaa lajikkeesta kertynyttä kasvinjalostusmaksun määrää. Laissa säädetään maksun suuruudesta. Maksua on korotettu viimeksi vuonna 1988.

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annettu laki jätettiin voimaan kasvinjalostajan käytettävissä olevana kasvinjalostajanoikeusjärjestelmän vaihtoehtoisena kasvinjalostuksen rahoitusmuotona. Jos jalostaja ei hae kasvinjalostajaoikeutta lajikeuutuuteen, peritään lajikkeen lisäysaineiston myynnin yhteydessä kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain mukainen kasvinjalostusmaksu ja maksukertymää vastaava kasvinjalostustuki tuloutetaan kasvinjalostajalle.

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain perusteella voidaan maksaa huoltovarmuusvaraston varoista korvausta peltokasvien jalostajille sellaisesta Suomessa tehtävästä jalostustyöstä Suomen olosuhteisiin soveltuvien kasvilajien jalostamiseksi, mikä on merkittävää Suomen maataloudelle, mutta jalostus ei pienten tuotantomäärien takia ole jalostajalle taloudellisesti kannattavaa. Korvausta voidaan maksaa rukiin, syys- ja kevätkuivon, herneen, perunan, timotein, nurminadan ja puna-apilan jalostamisesta ja niiden kantasiementuotannosta johtuvista kustannuksista.

1.4 Kasvinjalostajanoikeus

UPOV -sopimus

Vuonna 1961 tehtiin kansainvälinen sopimus kasvilajikkeiden uutuusien suojaamiseksi ja perustettiin kasvinjalostajien suojaksi kansainvälinen liitto, UPOV. Liiton jäseneksi voivat liittyä valtiot, joilla on sopimuksessa määrätyt vaatimukset täyttävä lainsäädäntö. Sopimusta on uusittu vuosina 1972, 1978 ja 1991. Suomi liittyi liiton jäseneksi vuonna 1993. Suomen lainsäädäntö on vuoden 1991 sopimuksen mukainen.

Sopimus koskee kaikkea lisäysaineiston tuotantoa sekä lisäksi lisäysaineiston markkinointia, kunnostusta, maahantuontia, maastavientiä ja varastointia edellä mainittuja tarkoituksia varten.

Kansallinen kasvinjalostajanoikeussäännöstö

Kasvinjalostajanoikeudesta annetussa laissa (789/1992, muut. 238/1999) säädetään edellytyksistä, joiden perusteella uuden kasvilajikkeen jalostaja voi hakemuksesta saada rekisteröidyksi Suomessa kasvinjalostajanoikeuden lajikkeeseen. Rekisteröintiviranomaisena toimii kasvilajikelautakunta. Kasvinjalostajanoikeus tarkoittaa, että muu kuin lajikkeen omistaja ei saa ilman omistajan suostumusta :

1. tuottaa lajikkeen lisäysaineistoa,
2. kunnostaa lajikkeen lisäysaineistoa lisäystarkoituksiin käytettäväksi,
3. tarjota lajikkeen lisäysaineistoa kaupaksi,
4. myydä tai muulla tavoin markkinoida lajikkeen lisäysaineistoa,
5. viedä Suomesta lajikkeen lisäysaineistoa,
6. tuoda Suomeen lajikkeen lisäysaineistoa, ja
7. varastoida lajikkeen lisäysaineistoa edellä mainittuihin tarkoituksiin käytettäväksi.

Kasvinjalostajanoikeuden lajikkeeseen voi saada:

1. henkilö, joka Suomessa on jalostanut lajikkeen,
2. jalostaja, joka on UPOV -järjestön jäsenen kansalainen,
3. jalostaja, jolla on rekisteröity toimipaikka liiton jäsenen alueella,

4. jalostaja, joka on Maailman kauppajärjestön (WTO:n) jäsenen kansalainen,
5. jalostaja, jolla on rekisteröity toimipaikka järjestön jäsenen alueella,
6. se, jolle kohtien 1-5 mukaisesti myönnetty oikeus on siirtynyt.

Kasvinjalostajanoikeuslain perusteella myös viljelijä, joka tuottaa omaan käyttöönsä suojatun lajikkeen kylvösiementä, on tietyin edellytyksin velvollinen maksamaan lajikkeen jalostajalle tai sille, jolle jalostajanoikeus on siirtynyt, korvausta lajikkeen käyttämisestä.

Euroopan yhteisön kasvinjalostajanoikeussäädöstö

Euroopan yhteisössä on vuonna 1994 annettu neuvoston asetus yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista (EY) N:o 2100/94. Asetus on laadittu UPOV-järjestön vuoden 1991 sopimuksen määräysten mukaisesti. Asetuksen mukaan yhteisön kasvinlajikeviraston myöntämä yhteisön kasvinjalostajanoikeus on voimassa kaikissa yhteisön jäsenmaissa. Kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa Kreikkaa ja Luxemburgia lukuun ottamatta on voimassa kansallinen UPOV-sopimuksen mukainen kasvinjalostajanoikeus. Jalostajalla on näin ollen mahdollisuus hakea joko kansallista jalostajanoikeutta tai yhteisön jalostajanoikeutta.

Euroopan yhteisön kasvinjalostajanoikeus ei hyvin sovellu suomalaisten maatalouskasvilajikkeiden oikeussuojamuodoksi. Suomalaisiin maatalouskasvilajikkeisiin ei ole haettu yhteisön jalostajanoikeutta.

Neuvoston asetuksessa sekä yksityiskohtaisemmin komission asetuksessa (EY) N:o 1786/95 on säädetty viljelijän velvollisuudesta maksaa lajikkeen jalostajalle tietyin edellytyksin korvausta myös omalla tilalla tuotetun suojatun lajikkeen kylvösiemenen käyttämisestä omaan käyttöön.

2. Työryhmän ehdotukset kasvilajiketoiminnan kehittämiseksi

2.1 Lajikekokeet ja lajikeluettelo

MTT:n viljelyarvokokeita järjestetään useilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea. Ilmasto-olosuhteet ja maalajit eroavat koepaikalta toiselle siirryttäessä. Kasvinjalostajat ja kasvilajike-edustajat tekevät myös omia kokeita kasvinjalostuksen tarpeisiin tai lähinnä viljelyarvoihin liittyviä kokeita eri osissa Suomea ja osin myös maapallon eri ilmastovyöhykkeissä.

Työryhmä toteaa, että viljelyarvokokeiden järjestämisessä on myös tulevaisuudessa huomioitava käytännönläheisyys, joustavuus ja kustannustehokkuus. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi työryhmä esittää maa- ja metsätalousministeriön harkittavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten viljelyarvokokeiden järjestämistä huomioon ottaen neuvoston direktiivin 2002/53/EY 2 artiklan. Viljelyarvokokeet voidaan direktiivin mukaan suorittaa joko valtion viranomaisen, valtion valvonnassa toimivan julkis- tai yksityisoikeudellisen oikeushenkilön tai valantehneen luonnollisen henkilön toimesta, kuitenkin ainoastaan sillä edellytyksellä, että julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt tai valantehneet luonnolliset henkilöt eivät saa henkilökohtaista etua viljelyarvokokeiden suorittamisesta.

Suomessa saa sertifioida ainoastaan Suomen kasvilajikeluettelossa olevien lajikkeiden siemeneriä, joista on käytettävissä virallisten lajikekokoiden tulokset vähintään yhdeltä kasvukaudelta. Jos

lajike on hyväksytty EY:n viralliseen lajikeluetteloon ja siemenerä on sertifioitu jossakin EU:n jäsenvaltiossa, siemenerä voidaan markkinoida Suomessa. Suomi ei voi kansallisesti rajoittaa kasvilajikkeiden markkinointia, jos lajike on hyväksytty EY:n yhteiseen kasvilajikeluetteloon. Suomessa tuotettu, mutta esimerkiksi Suomen lähialueilla sertifioitu siemen voidaan näin ollen tuoda Suomeen markkinoitavaksi. Toisaalta siemenkauppain 6 §:n mukaan lajiketta markkinoitaessa on ilmoitettava, onko lajikkeen soveltuvuus Suomen kasvuolosuhteisiin selvitetty.

Tavaroiden vapaan liikkumisen varmistamiseksi työryhmä ehdottaa, että sertifioitavaksi kelpaavia lajikkeita olisivat Suomen kasvilajikeluetteloon sisältyvien lajikkeiden lisäksi myös EY:n virallisessa lajikeluettelossa olevat lajikkeet. Lajikkeen jalostajan tai edustajan olisi kuitenkin ennen lajikkeen viljelytarkastus- ja kenttäkoevaihetta esitettävä KTTK:lle lajikkeesta lajikekuvaus. Lajiketta markkinoitaessa olisi lisäksi ilmoitettava, onko lajikkeen soveltuvuus Suomen kasvuolosuhteisiin luotettavasti selvitetty. Työryhmä korostaa, että selvityksessä olevien tietojen on oltava lajikekohtaisia ja tietojen lajikkeen soveltuvuudesta on oltava Suomessa viljeltävien lajikkeiden kanssa keskenään vertailukelpoisia. Kokeissa on määriteltävä kuluttajien ja viljelijöiden kannalta olennaiset seikat. Lisäksi työryhmä esittää maa- ja metsätalousministeriölle valmisteltavaksi kiireellisesti säännökset selvityksen tekemisestä.

Työryhmä esittää, että ainoastaan joko Suomen tai EY:n yhteisessä lajikeluettelossa olevia lajikkeita voidaan sertifioida.

Kasvinjalostajanoikeustoimisto on siemenkauppain 5 §:n mukaisesti pyytänyt kasvinjalostajia ja kasvilajikkeiden edustajia vuoden 2002 loppuun mennessä lähettämään kasvinjalostajanoikeustoimistolle niitä, kasvilajikeluetteloon vuonna 1994 hyväksytyjä kasvilajikkeita koskevan hakemuksen, joiden hyväksyminen halutaan uudistaa. Jos jalostaja tai lajike-edustaja ei esitä vuonna 1994 kasvilajikeluetteloon hyväksytyin lajikkeen uudistamista, tullaan selvittämään - edellyttäen, että hyväksymisen uudistaminen on maa- ja metsätalousministeriön käsityksen mukaan perusteltua viljelyn merkittävyyden vuoksi - onko jollakin muulla taholla/tahoilla intressi ja tekniset edellytykset ylläpitää lajiketta.

Suomen kansallisessa lajikeluettelossa on lajikkeita, joita ei käytännössä ole enää viljelykäytössä. Työryhmä esittää maa- ja metsätalousministeriölle siemenkauppain 5 §:n mukaisesti sellaisten lajikkeiden poistamista lajikeluettelosta, joita ei ole vähäisiä määriä lukuun ottamatta enää käytännön viljelyssä ottaen kuitenkin huomioon kasvinjalostajien ja -edustajien esitykset.

2.2 Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä

Kasvinjalostustyön edistämisestä annetun lain mukaisia korvauksia on viimeksi tarkistettu vuonna 1988.

Työryhmä esittää maa- ja metsätalousministeriölle ryhdyttäväksi toimenpiteisiin korvausten saattamiseksi tasolle, joka vastaa kasvinjalostajaoikeudesta annetun lain mukaista korvausta.

ISBN 952-453-094-5
ISSN 0781-6723